

BOOK RECEIVED

K. Curry-Lindahl, 1980: Der Berglemming, Lemmus lemmus. Die Neue Brehm-Bucherei 526. A. Ziemsen Verlag, Wittenberg Lutherstadt. DDR 11,50 M.

Lemingi od dawna fascynowały badaczy i obserwatorów przyrody swoim niezwykłym zachowaniem się a zwłaszcza okresowymi masowymi pojawami i wędrówkami. Badania biologii i ekologii tych zwierząt w ostatnich kilku dziesięcioleciach umożliwiły wyjaśnienie wielu szczegółów ich życia i sformułowanie teorii, pozwalających tłumaczyć możliwe mechanizmy masowych pojawów tych gryzoni. Choć nie ma w tym względzie jednomyślności poglądów, to skończyły się też czasy różnych fantastycznych objaśnień tzw. „lat mysich” czy „lat lemingów”.

Książeczka znanego szwedzkiego zoologa i działacza ochrony przyrody, poświęcona jest jednemu gatunkowi lemingów, *Lemmus lemmus*. Często nawiązuje jednak do ogólnych prawidłowości obserwowanych u lemingów wogóle i pokrewnych gatunków gryzoni. Opiera się przede wszystkim na materiałach autora i innych badaczy skandynawskich, wykorzystuje też dane oryginalne, dotychczas nie publikowane. Przedstawia krótko stanowisko systematyczne, rozmieszczenie, wygląd i budowę lemingów, ich biotopy, zachowanie się, pożywienie. Bardziej szczegółowo omówione są zagadnienia rozrodu, dynamiki populacji, w tym zwłaszcza periodyczności masowych pojawów, migracji sezonowych i wędrówek. Analiza czynników regulacji liczebności populacji i teorii objaśniających cykle populacyjne tych gryzoni zamyka pracę, pozostawiając otwarte pole do dalszych badań i dyskusji nad tym nie rozwiązany problemem.

Jak cała seria, książeczka ma charakter popularny, obliczony na szeroki krąg odbiorców. Oddaje jednak dobrze aktualny stan wiedzy o lemingach i wykorzystuje najważniejszą literaturę, dotyczącą tych ssaków. Książka niewątpliwie zyskałaby, gdyby autor i wydawnictwo dołożyło więcej starań o stronę ilustracyjną, która mogłaby być znacznie wzbogacona.

Z. P.